

ภาคผนวก

"รายชื่อนิราศตั้งแต่สมัยอยุธยาจนถึงสมัยรัตนโกสินทร์"

<u>ชื่อนิราศ</u>	<u>ชื่อผู้แต่ง</u>	<u>สมัยที่แต่ง</u>
		<u>อยุธยาตอนต้น</u>
ทวาทศมาส	-	ราวสมัยพระบรมไตร- โลกนาถ
นิราศศรีบุญชัย	-	" พระเจ้าปราสาท- ทอง
กำสรवलโคลงคน	-	" พระเพทราชา
		<u>อยุธยาตอนปลาย</u>
นิราศนครสวรรค์	พระศรีมโหสถ	ราวสมัยสมเด็จพระนารายณ์
นิราศพระพุทธบาท	พระมหานาค	" พระเจ้าอยู่หัว- บรมโกศ
ราชาพิลาปคำฉันท์	-	" "
นิราศเพชรบุรี	หม่อมภิมเสน	" "
		<u>กรุงธนบุรี</u>
นิราศกวางตุ้ง (นิราศพระยามหา- -นุภาพไปเมืองจีน)	พระยามหานุภาพ	สมัยพระเจ้ากรุงธนบุรี

ชื่อนิราศชื่อผู้แต่งสมัยที่แต่ง

รัชกาลที่ 1

(พ.ศ. 2325 - 2352)

นิราศตามเสด็จทัพ - ลำน้ำน้อย	พระยาตรัง	ราวพ.ศ. 2330
นิราศไปแพน้ำน้อย	"ศิขรีปราณู"	" 2334
นิราศเมืองแกลง	สุนทรภู่	" ต้นพ.ศ. 2350
นิราศพระบาท	"	" ปลายพ.ศ. 2350

รัชกาลที่ 2

(พ.ศ. 2352 - 2367)

นิราศเมืองเทศ	กรมการเมืองนคร ๆ หรือเมืองตรังคนหนึ่ง	-
นิราศพระยาตรัง	พระยาตรัง	ราวพ.ศ. 2352
นิราศนรินทร์	นายนรินทร์เบ็ตร	" 2352

รัชกาลที่ 3

(พ.ศ. 2367 - 2394)

นิราศภูเขาทอง	สุนทรภู่	พ.ศ. 2371
นิราศวัดเจาฟ้า	"	" 2395
นิราศพระแท่นดงรัง	"	" 2376
นิราศอิเหนา	"	-
นิราศพระประธม	"	" 2385
นิราศเมืองเพชร	"	" 2388 - 9
นิราศนายควบ	นางดาบ(บุตรสุนทรภู่)	-

<u>ชื่อนิราศ</u>	<u>ชื่อผู้แต่ง</u>	<u>สมัยที่แต่ง</u>
นิราศเกาะจาน (นิราศรำพึง)	สุนทรภู่ (นามแฝง)	—
นิราศเดือน	หมื่นพรหมสมพัตสร	—
นิราศพระแท่นดงรัง	"	ราวพ.ศ. 2379
นิราศสุพรรณค้ำกลอน	"	" 2387
นิราศกลาง	"	" 2370-3
นิราศไปชุมพรไชยา	พระพิพิธสาส์	" 2377
นิราศพระประธม	กรมหลวงวงศาธิราชสนิท	" 2377
นิราศสุพรรณค้ำโคลง	สุนทรภู่	" 2379
นิราศเวียงจันทน์	สมเด็จพระยา— —เดชาดิศร	—
นิราศละโว้เชิงเตตรา	กรมหลวงภูวเนตร— —นรินทรฤทธิ	—
นิราศพะเนียด	กรมพระยาบำราบ— —ปรปักษ์	—
นิราศหลวงนา	หลวงนา	—
		รัชกาลที่ 4 (พ.ศ. 2394 - 2411)
นิราศลอนดอน	หม่อมราโชทัย	ราวพ.ศ. 2400
นิราศกรุงเก่า	หลวงจักรปาตี	" 2404
นิราศสรวมครวญ	นายเวรจำลอง หลวงลิขิตปรีชา ขุนสาราบันจง ขุนจำนงสุนทร	" 2411

ชื่อนิราศชื่อผู้แต่งสมัยที่แต่ง

รัชกาลที่ 5

(พ.ศ. 2411 - 2453)

นิราศวังบางยี่ขัน	คุณพุ่ม	ราว พ.ศ. 2412
นิราศท้าวสุภักการภักดี	รัชกาลที่ 5	" 2416
นิราศพระปดิว	หลวงจักรปาณี	" 2418
นิราศทวาราวดี	"	-
นิราศพระปฐม	"	-
นิราศหนองคาย	หลวงพนมพงศภักดี	" 2419
นิราศวัดรวก	หลวงธรรมากิมณฑ	" 2428
นิราศตั้งเกษ	หลวงนร เนติบุญปากิจ (แหว)	" 2428-30
นิราศรัตนะ	รัชกาลที่ 5	" 2450
นิราศตลาดเกรียบ	พระเทพโมลี (กลิ่น)	น่าจะแต่งในรัชกาลนี้
นิราศนครวัด	สมเด็จพระยาตากำรง ฯ	-

รัชกาลที่ 6

(พ.ศ. 2453 - 2468)

นิราศประลองยุทธ	รัชกาลที่ 6	-
นิราศมะเหลเถไถ	"	ราว พ.ศ. 2465
นิราศตามเสด็จ ฯ	พระยาอนุศาสน์จิตรกร	" 2466
นิราศนครวัดตากลอน	"	-
นิราศล้อมรบเสื่อป่า	ขุนคำถวนวิจิตร	-

<u>ชื่อนิราศ</u>	<u>ชื่อผู้แต่ง</u>	<u>สมัยที่แต่ง</u>
		รัชกาลที่ 7 (พ.ศ. 2468 - 2477)
นิราศประจำ	กรมพระนราธิปประ- -พธพงศ์	ราวพ.ศ. 2471
นิราศนราธิป (เรียก- คุณจิจารึกไปแหลมมลายู)	"	" 2471
นิราศลองแกงเบงปิง	จางวางเอก พระยา บุรุษรัตนราชวัลลภ	-
นิราศลำจอมพล	คุณหญิง เชื้อนเพชรเสนา	" 2471
นิราศสุโขทัย	"	" 2473
นิราศน้ำท่วม	พระยาอรุณคำสตร- -โสภณ	-
นิราศลอนคอน	"เพลงทิว" (ม.ร.ว.เสณี ปราโมช)	-
		รัชกาลที่ 8 (พ.ศ. 2477 - 2489)
นิราศปากพ่อง	หลวงประคองคดี	-
		รัชกาลที่ 9 (พ.ศ. 2489 -)
นิราศพิพิธเท้านุสร	อำนาจ รักษาสัตย์	ราวพ.ศ. 2492
นิราศรอน	"แสงทอง" (หลวงบุญमानพพานิช)	" 2494

<u>ชื่อนิราศ</u>	<u>ชื่อผู้แต่ง</u>	<u>สมัยที่แต่ง</u>
นิราศบ้านชะอำ	"แสงทอง"	ราวพ.ศ. 2499
นิราศรอบสนาม	"	" 2502
นิราศสาวราย	พล.ต. จวบ หงสกุล	" 2500
นิราศห้วยยาง	"	" 2504
นิราศยุโรป	"	" 2506
นิราศออสเตรเลีย	"	-
นิราศสี่ศักราช	"	-
นิราศไกลกังวล	"	-
นิราศกุฎ	คทา พิมพ์พันธุ์	-
นิราศพระอภัยมณี	ฉันท บำวิไล	-
นิราศขุนช้างขุนแผน	"	" 2510
นิราศอนุสาวรีย์สุนทรภู่	"	-
นิราศพุทธมณฑล	กรีก หาญเชิงรบ	-
นิราศรอนรอนแรมไป- -รอบโลก	ม.ล. ปิ่น มาลากุล	" 2506
นิราศสามทวีป	ยศวดี อัมพรไพศาล	-
นิราศงานฤดูหนาว	เฟื่อง ชวาลี	-
นิราศดาวดึงส์สวรรค์	นายอ้อย	-
นิราศเมืองไทยไป- -รอบโลก	ดุขฎิมาลา (คุณหญิง ดุขฎิ มาลากุล)	-
นิราศปารีส	เจือ สตะเวทิน	-
นิราศศรีสองรัก	"	-
นิราศรักชาติ 1	พระองค์เจ้าเพชรพงษ์	-
นิราศสรวมรอย	พ. ฅ ประมวญมารค	" 2511

บรรณานุกรม

- กรมศิลปากร. "คำนำ," โคลงกวีโบราณและวรรณกรรมพระยาตรัง. พระนคร: อักษรสัมพันธ์, 2505. หน้า ค. พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พ.อ. เจ้าพระยาบดินทรเดชาอนุชิต.
- "คำอธิบายนิราศกรุงเก่า," ประชุมนิราศคำโคลง. รวบรวมโดย พ. ณ ประมวลมารค (หม่อมเจ้าจันทร์จिरायุ รัชนี้). พระนคร: แพรวพิทยา, 2513. หน้า 322.
- จินตามณีเล่ม 1 - 2 กับบันทึกเรื่องหนังสือจินตามณี และจินตามณีฉบับพระเจ้าอยู่หัวบรมโกศ. พิมพ์ครั้งที่ 5. พระนคร: ศิลปาบรรณาการ, 2512.
- เจ้าฟ้าธรรมธิเบศร์ พระประวดีและพระนิพนธ์รอยกรอง. พิมพ์ครั้งที่ 4. พระนคร: ศิลปาบรรณาการ, 2513.
- ประชุมเพลงยาว ฉบับหอสมุดแห่งชาติ. พระนคร: คลังวิทยา, 2507.
- ประวดีและโคลงกำสรวลศรีปราชญ์ พร้อมด้วยบันทึกสอบทานและหมายเหตุ. พิมพ์ครั้งที่ 4. พระนคร: ศิลปาบรรณาการ, 2513.
- กุสุมา รัชสมัย. "รู้ไยชาติ ของ ธีระกิม โอมาร์ คัชยาม พระนิพนธ์พระเจ้าบรมวงศ์เธอ กรมพระนราธิปประพันธ์พงศ์." แผนกภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2513. (อัครสำเนา)
- กำชัย ทองหล่อ. หลักภาษาไทย. พระนคร: รวมสำส่น, 2509. หน้า 556-7.
- "ฉันทนิพนธ์สารวิลาสินี," ชุมนุมคำรากลอนฉบับหอสมุดควชิรภาณ. พระนคร: องค์การตำาคูสุสธา, 2504. หน้า 158-9.

คำถวณวิจิตร, ชุน. (เชอ บุนนาค) คำถวณวิจิตรอนุสรณ์. พระนคร: โรงพิมพ์
มิตรไทย, 2514. หน้า 7 - 21, "โคลงนิราศซ่อมรบเสื่อป่า."

จวบ หงสกุล. นิราศต่างแดน. ธนบุรี: เสรีบรรณกิจ, 2512.

—————. นิราศนรก. พระนคร: หอสมุดธรรมศาสตร์, 2507. พิมพ์เป็น
ธรรมเนียมบรรณการในงานพระราชทานเพลิงศพ คุณหญิงมหาโยธา ต.จ.
(ลินจง แสงชูโต) ณ เมรุวัดธาตุทอง พระโขนง.

จอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. "ตำนานพระแก้วมรกต," รัตนพิมพ์วงศ์.
พระปริยัติธรรมธาดา ผู้แปล. พระนคร: โรงพิมพ์ไท, 2463. หน้า
93 - 112.

จุลจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. ไกลบ้าน เล่ม 1. พระนคร: แพร
พิทยา, 2508. มีภาพประกอบ, จดหมายเหตุ.

ฉันทน์ ชาวิโล. นิราศชนช้างขุนแผน. พระนคร: โรงพิมพ์ธนาคารกรุงเทพ, 2513.

—————. (รวบรวมชำระ) นิราศสุนทรภู่. พิมพ์ครั้งที่ 2. พระนคร: โรง
พิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2501.

ฉันทน์ชัย กระแสสินธุ์. ประชุมวรรณคดีไทย ภาคที่ 2 พระลออลิลิต. พระนคร:
โรงพิมพ์พิพรรฒนาการ, 2469.

—————. ประชุมวรรณคดีไทยภาคพิเศษ ทวาทศมาสโคลงขับ สำนวนพระ
เขาวรรณ. พระนคร: โรงพิมพ์ศิริมิตร, 2512.

คำรงราชานุภาพ, สมเด็จพระราชินี. "คำนำ," นิราศเมืองเทพ. พระนคร:
โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒนาการ, 2462. หน้า (1) - (4).

คำรกราชาภาพ, สมเด็จพระนเรศวรมหาราช. "ตำนาน," วรรณคดีสมัยอยุธยาและรัตนโกสินทร์. พระนคร: โครงการพัฒนาการศึกษา กรมการฝึกหัดครู กระทรวงศึกษาธิการ, 2504. หน้า 8.

..... "คำอธิบายในกลอนเพลงยาวสรรเสริญพระเกียรติรัชกาลที่ 3 ของนายมี มหาดเล็ก," ประชุมเพลงยาว ฉบับหอสมุดแห่งชาติ. พระนคร: คลังวิทยา, 2509.

..... ตำนานพระพุทธรูปสำคัญ. พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2468. หน้า 1 - 8. พิมพ์ในงานพระศพ พระเจ้าบรมวงศ์เธอ นารีรัตนมา ครบถ้วนมาท เมื่อ 22 กันยายน ปีฉลู 2468.

..... ชีวิตและงานของสุนทรภู่. พระนคร: บรรณาคาร, 2515.

..... นิราศนครวัด. ชำระครั้งที่ 2. พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2469.

..... "อธิบายเรื่องในรัชกาลสมเด็จพระรามาธิบดีที่ 1," พระราชพงศาวดาร ฉบับพระราชหัตถเลขา. พระนคร: โรงพิมพ์ไท, 2457. หน้า 414.

..... พวาทศมาส. จัดพิมพ์โดยคณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย. พระนคร: บริษัทบริการทอง, 2505.

เพือก กุณมา ก อุษยา. สื่อภาษา. พระนคร: กุรุสภา. หน้า 47, "นิราศร้างทางเพเสนหา."

ธนิศ อยู่โพธิ์. ประวัติและโคลงกำสรวลศรีปราชญ์ พร้อมด้วยบันทึกสอขทานและหมายเหตุ. พิมพ์ครั้งที่ 4. พระนคร: ศิลปาบรรณาคาร, 2513.

น.ม.ส. (กรมหมื่นพิทยาลงกรณ์) ผสมผสาน. ชุดที่ 3 รวบรวมโดย ส. อุดมศรี.

พระนคร: เขษมบรรณกิจ, 2504.

----- สามกรุง. พระนคร: ชัยฤทธิ, 2495.

นายภิม เสน. "นายภิม เสน," ชุมนุมเพลงยาวสมัยโบราณ. พระนคร: ศึกษานุมิตร
สมาคม, 2504. หน้า 88 - 127.

----- "เพลงยาวหม่อมพิม เสน," ประชุมเพลงยาว ฉบับหอสมุดแห่งชาติ.
พระนคร: คลังวิทยา, 2509.

นายมี. (หมื่นพรหมสมพัตรสร). นิราศเคื่อน คำนำของสมเด็จพระยาคำรง
ราชานุภาพ. พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2467. พิมพ์
แจกในงานกุศลพระราชทาน มหาอำมาตย์ตรี พระยารุณฤทธิศรีสัมฤทธิ์
ปรากฏ.

นิราศเมืองเทศ. พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2462. พิมพ์แจกในงาน
ศพนางอินทรสมบัติ (สิน บุณนาค).

นิราศคีรี. เอกสารประกอบการเรียบ แผนภาษาไทย คณะอักษรศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จัดพิมพ์.

บูรรัตนราชวัลลภ, จางวาง เอก พระยา. นิราศลงแกงแม่ปิง. พระนคร: มหา
มกุฎราชวิทยาลัย, 2505. พิมพ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ พระยา
เพชรพิริยศรีสวัสดิ์.

ประชุมจดหมาย เหตุปราบกบฏ เวียงจันทน์. พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร,
2473. พิมพ์แจกในงานพระราชทานเพลิงศพ เจ้าจอมมารดา หม่อม
ราชวงศ์ แสง ในรัชกาลที่ 4.

ประเสริฐ ๓ นคร. (ผู้ชำระ) นิราศพริณชัย. พระนคร: ต่มาคมภาษาและหนังสือ,
2503.

ปรมาณูศิขีโนรส, สมเด็จพระมหาสมณะเจ้า กรมพระ. ลิลิตเตลงพาย. พระ-
นคร: ขรรณาการ, 2514.

ปริยัติธรรมธาดา, พระยา. (ผู้แปล) รัตนพิมพวงค์. พระนคร: โรงพิมพ์ไท, 2463.

เปลื้อง ๓ นคร. ประวัติวรรณคดีไทยสำหรับนักศึกษา. พระนคร: โรงพิมพ์นิยม-
วิทยา, 2498.

พ. ๓ ประมวลมารค. หม่อมเจ้านทรจิรายุ รัชนี้ (ผู้ตรวจสอบ ชำระใหม่
และเขียนเพิ่มเติม). กำสรवलศรีปราณี - นิราศนรินทร์ ประชุมวรรณคดี
วิจารณ์เกี่ยวกับลิลิตพระลอและกำสรवलศรีปราณี. ("ประมวลมารค,"
ฉบับ 5) พระนคร: แพรพิทยา, 2502.

----- แต่งโคลงคำสำหรับประมวลมารค. พระนคร: แพรพิทยา, 2510.

----- ประชุมนิราศคำโคลง. พระนคร: แพรพิทยา, 2513.

----- นิราศนรินทร์คำโคลงและนิราศปลีกขอย. พระนคร: แพรพิทยา, 2513.

พจนานุกรมฉบับราชบัณฑิตยสถาน. พระนคร: ราชบัณฑิตยสถาน, 2493, 511-2.

พระยาตรัง. โคลงคนเฉลิมพระเกียรติ พระนามสมเด็จพระพุทธเลิศหล้านภาลัย.

พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2468.

พุทธยอดฟ้าจุฬาโลก, พระบาทสมเด็จพระ. รามเกียรติ์ เล่ม 2. ม.ป.ท.: ม.ป.ป.,

หน้า 806.

มังกุฎเกล้าเจ้าอยู่หัว, พระบาทสมเด็จพระ. พระบรมราชาธิบายในการประพันธ์.

พระนคร: โรงพิมพ์โสภณพิพรรฒธนากร, 2470.

----- พระเป็นเจ้าของพราหมณ์. พระนคร: โรงพิมพ์รุ่งเรืองธรรม, 2503.

พิมพ์เป็นอนุสรณ์ในงานศพ นางสาวศุภา สิริกาญจน ณ สุสานหลวง วัดเทพศิรินทราวาส.

----- นิราศมะเหลเถไถ. พระนคร: หอสมุดธรรมศาสตร์, 2507. พิมพ์

เป็นอนุสรณ์ในงานพระราชทานเพลิงศพ มหาเสวกโท พระยาสุจริตธำรง (อุค สุจริตกุล).

----- รามเกียรติร์ชัฎกาลที่ 2 และบ่อเกิดรามเกียรติร์ พระราชนิพนธ์ชัฎกาล
ที่ 6 ฉบับหอสมุดแห่งชาติ. พระนคร: ศิลปาบรรณาการ, 2499. หน้า
956, "บ่อเกิดรามเกียรติร์."

มหาชาติคำหลวง. ฉบับกรมศิลปากร พระนคร: มหามงกุฎราชวิทยาลัย, 2496.

หน้า 341 - 53, "กัณฑ์ที่ ๓."

มหาบุรุษ, พระยา. นิราศพระยามหาบุรุษไปเมืองจีน (นิราศกวางตุ้ง). พระ-

นคร: หอสมุดควีรญาณ, 2462.

มหาเวสสันดรชาดก 13 กัณฑ์. พระนคร: โรงพิมพ์ชวนพิมพ์, 2514. หน้า 151,

"กัณฑ์กุมาร."

รอง ตัยามานนท์, คำเขิน เลยะกุล และ วิลลาฉวงศ์ นพรัตน์. ประวัติศาสตร์

ไทยสมัยอยุธยา. พระนคร: แพร่พิทยา, 2515.

รัตนปัญญาเถระ. ชีวกาลมาลีปกรณ์. แปลโดย มหาแสง มนวิฑูร. พระนคร:

มิตรนราการพิมพ์, 2510. พิมพ์เป็นอนุสรณ์แก่ นายกี นิมนานเพ็ญ.

มีแผนก, มีภาพประกอบ.

ลิลิตพระลอ. พิมพ์ครั้งที่ 4. พระนคร: บรรณาการ, 2514.

ลิลิตยวนพ่าย. พระนคร: ครูสภา, 2512. หน้า 21.

วรเวทพิสิษฐ์. คู่มือกำสรวลศรีปราชญ์. พระนคร: จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2503.

วิทย์ ศิวะศรียานนท์. วรรณคดีและวรรณคดีวิจารณ์. พิมพ์ครั้งที่ 3 แก้ไขเพิ่มเติม.
พระนคร: สมาคมภาษาและหนังสือแห่งประเทศไทย, 2504.

ด. ฅ อรุณา (สมโรจน์ สวัสดิ์กุล ฅ อรุณา). "เมฆทุต ของรัตนกวีกาลิทาส,"
วงวรรณคดี, (สิงหาคม, กันยายน, 23 ตุลาคม, พฤศจิกายน, 2489),
29 - 32, 38 - 40, 41 - 43, 24 - 25: (1 มกราคม, กุมภาพันธ์,
มีนาคม, พฤษภาคม, 2490), 27 - 8, 37 - 8, 28 - 9,
23 - 4.

สโมสรรสุนทรภู์. นิราศ 25 เรื่องและวรรณคดีวิจารณ์. พระนคร: ไทยวัฒนาพานิช,
2509.

สงวน ไซดีสุนทรนต์. ตำนานเมืองเหนือ. พระนคร: โอเคียนสโตร์, 2508.

สุนทรภู์ (นามแฝง). นิราศเมืองสุพรรณ ฉบับสมบูรณ์ของสุนทรภู์. พระนคร:
ไทยวัฒนาพานิช, 2509.

สลักดุด ไท อังกุช อภิธาน ของกรมวิชาการ. พระนคร: กระทรวงศึกษาธิการ,
2507, 653.

✓ เสฐียรโกเศศ (พระยาอนุমানราชชน). การศึกษาวรรณคดีในแง่วรรณศิลป์. พระ-
นคร: ราชบัณฑิตยสถาน, 2507.

"แสงทอง" (หลวงบุญฆมานพพานิชย์). นิราศรอบโลก. พิมพ์ครั้งที่ 3. พระนคร:
กาวหนา, 2504.

"ไสรवार" (นามแฝง). "คิมหันตฤดู จากกฤตสังหาร ของ กาฬิตาส," วงวรรณ-
คดี ฉบับ 2 (มีนาคม, 2489), 29 - 31.

หม่อมราโชทัย (ม.ร.ว. กระจาย อิศรางกูร ณ อยุธยา). นิราศลอนดอนและ
จดหมายเทศหม่อมราโชทัย. พิมพ์ครั้งที่ 10. พระนคร: กลังวิทยา,
2509.

อนุমানราชชน, พระยา. พื้นความหลัง เล่ม 1. พระนคร: ศึกษิตสยาม, 2510.
ภาคผนวก, หน้า 387, 491, "เมื่อข้าพเจ้าเฝ้าสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวฯ"

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

BIBLIOGRAPHY

- Devadhar, C.R. Work of Kalidasa vol. I (Drama). Delhi :
Motilal Banarsidass, 1966. " Introduction ."
- Jhala, G.C. Kalidasa. Bombay : Padma Publication, 1943.
- Kale, M.R. (trans.) Ritusamhara of Kalidasa. 2nd ed. Delhi :
Motilal Banarsidass, 1967.
- _____ . The Maghaduta of Kalidasa . 7th ed. Delhi :
Motilal Banarsidass, 1969.
- Macdiarmid, Hugh (ed.) The Golden Treasury of the Scottish poetry.
London : Macmillan & Co., Ltd., 1948.
- Macdonell, Arthur A. A History of Sanskrit Literature . Delhi :
Munchi - Ram Manohar Lal Oriental Publisher and Booksellers,
1961.
- ✓ Manas Chitakasem. " The Emergence and Development of the Nirat
Genre in Thai Poetry , " Journal of Siam Society . XL
(July, 1972), 141.
- Miras: hi Vasudev Vishnu & Navlekar, Narayan Raghunath. Kalidasa :
date, life and works . Bombay : popular Makashan, 1969,
" The Poem of Kalidasa, " pp. 116 - 23 (Ritu), pp. 141-
55 (-Megh.).

Onions, C.T. (ed.) The Mongol Domination Persia Literature :
Language and Literature Series. London : Oxford Univ.
Press, 1955.

Palgrave. " Preface, " Golden Treasury. London : Macmillan
& Co., Ltd., 1957. Book 2, p. vii .

Pali - English Dictionary, Part I. Edited by I.W. Rhys Davids
& William Stede. Surrey : Pali-Text Society, 1921.

Raghavan, V. Sanskrit Literature. Selected and edited by Dr.V.
Raghavan. Delhi : Publication Division, Minister of
Information and Broadcasting, 1961. " Kalidasa ".

Rypka, Jan . History of Iran Literature. Holland : P.Reidel
Publishing Company. 1968. " History of the Persian
Literature up to the Beginning of the 20th Century. "

School - Pali Series Vol. II : Vocabulary. Edited by Chas.
Duroiselle. 3 d. ed. Rangoon : British-Burma Press,
1918. P. 26.

Surveyor, Suna K. Tales from Kalidasa . 12nd. ed. Bombay :
Jaico Publishing House, 1957. Pp.177 - 95. " Meghadoot
or the Messenger-Cloud.

Wilson, H.H. The Meghadūta of Kalidasa. " The Chaukhamba
Sanskrit Series Studies, " vol.IX, 3rd. ed. Varanasi :
Chaukhamba Publication , 1961. Notes and illus.

ครุฑกลอนนิราศกรมหลวงประจักษ์ ๑, 56

กระพี่, 35, 62 - 3, 72

กระแสนินธุ, 23, 63, 140 - 1

กะลิดะธ, 220 - 2, 229 - 30

ภาพยมหาชาติ, 1ภาพยหอโคลงนิราศธารทองแดง, 264ภาพยหอโคลงนิราศธารโตก, 69

กาลิทาส, 71, 225, 231

คำสรวดโคลงคน, 4, 12, 16 - 8,

23 - 4, 27, 60, 63 - 4, 72,

98, 106, 128, 154, 175 - 6,

201

คำสรวดศรีปราชน, 17คำสรวดสมุท, 17

กัญจะช, 221

แกน, 35, 52 - 3, 62, 71

แกนเรือ, 52, 72, 78

คำสรวดสมุท, 17, 74

โคลงคนบาทกฤษ, 27โคลงคนวิวิธมาลี, 25โคลงทวาทศมาส, 17

โคลงนิราศ, 18

โคลงนิราศเจ้าฟ้าอภิ, 16โคลงนิราศข้อมรบเสื่อป่า, 172โคลงนิราศตามเสด็จทัพล้านนน้อย, 19โคลงนิราศท้าวสุทศการภักดี, 172โคลงนิราศประลองยุทธ, 172โคลงนิราศพระยาตรัง, 39

โคลงสินธุมาลา, 30 - 1

โคลงสินธุมาลี, 30 - 1

มะฮัล, 221 - 2, 229 - 30

ฉันทจรายุรุษนี, หม่อมเจ้า, 22, 62

จักรปาณี, ทลวง (ฤกษ์), 56, 167

จุฬาลักษณ์, 39

คำรกราชานุภาพ, สมเด็จพระพระยา, 2,

35, 76, 106

เดชาติสร, กรมพระยา, 98, 156 - 7

ทวาทศมาส, 1, 14, 23 - 4, 60, 79,

140, 175, 182, 200, 259, 256

น.ม.ส., 10, 51, 62 - 3, 72, 77

- นราธิปประพันพงศ์, กรมพระ, 21,
 34, 103
 นางในนิราศ, 40, 169
 นายโต๊ะ ฆ ทาซาง, 124
 นายนรินทร์ไชย, 4, 46
 นายมี (หมื่นพรหมสมหัตถ์), 79, 89
 นිර, 11, 16
 นิรา, 11, 14, 15
 นิราศ, 1, 7 - 8, 10, 12 - 3,
 19, 133, 228, 229
นิราศกลอนพาไป, 127 - 8, 174
นิราศกวางตุ้ง, 117, 147, 218
นิราศเกาหลี, 103, 120
นิราศขุนช้างขุนแผน, 92, 97
 นิราศครำครวญ, 98
 นิราศคำกลอน, 33, 35, 133, 209,
 212, 215, 217
 นิราศคำโคลง, 23, 43, 133, 209,
 216
นิราศเจ้าฟ้าอภัย, 146
นิราศละเซิงเทรา, 47, 156, 158,
 203
นิราศชะอำ, 21, 34, 73, 102,
 173, 217
นิราศคิบบ, 219
นิราศเคื่อน, 79, 88 - 9
นิราศตลาดเกรียบ, 47, 56, 171, 260
นิราศตามเสด็จทัพล้านนอย, 24, 26, 5
 59, 60, 72, 80, 147, 203, 211,
 264
นิราศแดงลอ, 124
นิราศกลาง, 88
นิราศทราวรกี, 167
นิราศธารทองแดง, 2
นิราศธารโศก, 2, 21, 55, 79, 86
นิราศนครวัด, 97
นิราศนครสวรรค์, 16, 52, 146
นิราศนรก, 97
นิราศนายโต๊ะ, 21 - 2, 32, 127 - 8,
 174
นิราศประลองยุทธ์, 47, 60
นิราศปารีส, 118
นิราศไปชมพรไชยา, 156, 163
นิราศไปแพน่านนอย, 55, 59, 65, 147,
 150, 154, 157 - 8, 205 - 6, 208,
 210 - 11
นิราศพระแพนคงรัง, 88
นิราศพระบาท, 34, 48, 74

- นิราศพระปฐม, 167
นิราศพระปลิว, 167
นิราศพระประธม, 34, 74, 159,
นิราศพระพิพิธสาส์, 21, 53, 74,
 98, 208
นิราศพระยาตรัง, 19 - 21, 50,
 54, 60, 74, 98, 152, 202
นิราศพระยามหาอนุภาพไปเมืองจีน, 76,
 103, 117, 147
นิราศพระอภัยมณี, 22, 72, 92,
 97, 260
นิราศพะเนียด; 51, 156, 160, 259
นิราศเพชรบุรี, 33, 211
นิราศภูเขาทอง, 34, 53, 74, 98
นิราศมะเทลดเอโด, 72, 124 - 5,
 260
นิราศเมืองแกลง, 34, 36, 54,
 60, 74
นิราศเมืองเพชร, 76, 118
นิราศเมืองนครศรีธรรมราช, 2, 13,
 92
นิราศเมืองเพชร, 34, 36, 53
นิราศเมืองหลวงพระบาง, 118
นิราศยุโรป, 118
นิราศรบพม่าทางดินแดง, 33, 212
นิราศรอนรอนแรมไปรอบโลก, 118
นิราศรอบโลก, 21, 41, 74, 103,
 218
นิราศร้อยแก้ว, ๕
นิราศรัศมี, 47, 56, 171, 260
นิราศล้อเลียน, 22, 171
นิราศลองแกงแม่น้ำปิง, 174
นิราศลอนดอน, 21, 35, 41, 48,
 74, 76, 102, 218
นิราศลำน้ำน้อย, 19, 147
นิราศเลียนแบบ, 121
นิราศวัดเจ้าฟ้า, 34, 260
นิราศวัดรวก, 61, 163, 166, 170
นิราศเวียงจันทน์, 55, 98, 157, 208,
 261, 263
นิราศชีดา, 2, 33, 72, 74, 92 - 3,
 146
นิราศสมมติ, 22, 92
นิราศสุวรรณครวณ, 22, 47, 122, 127,
 166, 169
นิราศสุวรรณรอย, 22, 47, 127, 217,
 198
นิราศสี่ทวีป, 218

- นิราศสุพรรณ, 21, 47, 62, 73 - 4, 106, 298
นิราศศรีอยุธยา, 1, 16, 21, 23, 47, 73, 79, 142, 198, 204
นิราศทลวงนา, 47, 157, 165
นิราศอิเหนา, 22, 34, 62, 69, 72, 74, 92, 260
นิราศออสเตอร์เลีย, 118
นิราศฮาวาย, 118
นิราศ, 7 - 8, 11
 บทนิราศ, 48, 260
 บำราบปรปักษ์, กรมพระยา, 156
 พ. ณ ประมวญมารค, 32, 39, 63-4, 122, 127
 พระยาตรัง, 4, 39, 147, 152
 พระเทพโมลี (กลิ่น), 156
 พระพิพิธสาส์, 156
พระยศราชาพิลาป, 17
 พระศรีมโหสถ, 146
 เพลงยาว, 212 - 214
เพลงยาวนิราศเพชรบุรี, 214
 เพลงยาวสังวาส, 211
เพลงยาวหม่อมพิมเสน, 33
 พิลาป, 17
 ภูมราณันทนินราศ, 67
 ภูวนาครนรินทรฤทธิ, กรมหลวง, 156
มหาชาติคำหลวง, 1, 11
เมฆุต, 71, 225, 231, 255, 260
 แผลงหัว (ม.ร.ว. เสนีย์ ปราโมช), 35
ราชาพิลาปคำฉันท์, 2, 17, 33, 93, 258
 ราช, 11, 15
รำพันพิลาป, 18, 116
ฤตส์หาร, 71, 225 - 226, 278
ลิลิตเตลงพาย, 50, 131
ลิลิตพระลอ, 30, 49, 58, 131
ลิลิตยวนพาย, 1, 79
ลิลิตโองการแข่งน้ำ, 1
 วิไชยชาญ, กรมพระราชวังบวร, 92

"ศิษย์ศรีปราชญ์", 20, 158, 206, 210
 ศรีจุฬาลักษณ์, 39
 ศรีปราชญ์, 39

สามกรุง, 30, 131

สามกวี, 79

สาร, 18, 41

สุนทรภู์, 2, 34, 37 - 8, 75,
 106, 111, - 2

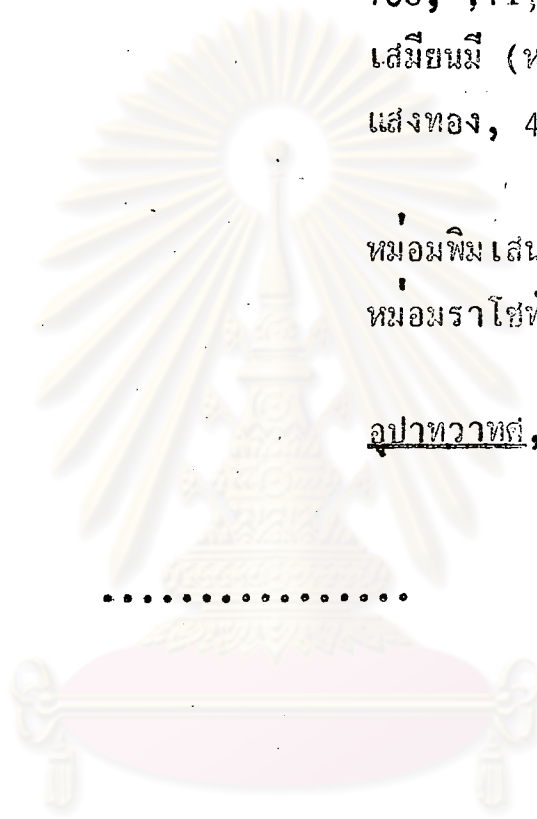
เสมีณมี (หมื่นพรหมสมพันธร์), 88

แสงทอง, 40, 118

หม่อมพิมเสน, 211

หม่อมราโชทัย, 22, 40 - 2, 89

อุปาทาต, 17

ศูนย์วิทยทรัพยากร
 จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย